

SUN'IY INTELLEKT YORDAMIDA CHET TILLARINI O'RGANISHDAGI MUAMMOLAR VA YECHIMLAR

Zokirov Iloxomjon Nodirovich

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti, Ingliz tili uchinchi fakulteti, 2302-guruh talabasi: ilkhomjon0608@gmail.com

Akborov Xosilbek Murtozovich

Jahon iqtisodiyoti va diplomatiyasi universiteti, Xalqaro munosabatlar fakulteti, Siyosatshunoslik 2-1A guruh talabasi: hosilbekalbacore@gmail.com

Ilmiy rahbar: Abduraimova Anora,

O'zDJTU, Ingliz tili uchinchi fakulteti, Ingliz tili integrallashgan kursi №3 kafedrası o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada sun'iy intellekt (SI) texnologiyalarining chet tillarini o'rganishda qanday foydali bo'layotgani, ayni paytda qanday muammolar tug'dirayotgani va bu muammolarni qanday hal etish mumkinligi haqida so'z yuritiladi. Til o'rganishning zamonaviy shakllari, foydalanuvchilar duch keladigan qiyinchiliklar hamda innovatsion yechimlar oddiy tilda tushuntiriladi. Maqola orqali o'quvchi SI vositalari yordamida til o'rganish imkoniyatlarini kengroq tushunib oladi.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, chet tili, til o'rganish, ta'lim texnologiyalari, muammolar, yechimlar.

Аннотация: В данной статье рассматривается, как технологии искусственного интеллекта (ИИ) помогают в изучении иностранных языков, какие проблемы при этом возникают и как их можно решить. Современные формы изучения языка, трудности, с которыми сталкиваются пользователи, а также инновационные решения объясняются простым языком. Через статью читатель получит более полное представление о возможностях изучения языка с помощью ИИ.

Ключевые слова: искусственный интеллект, иностранный язык, изучение языка, образовательные технологии, проблемы, решения.

KIRISH

Zamonaviy hayotimizda texnologiyalar, xususan, sun'iy intellekt (SI) kundalik faoliyatimizning ajralmas qismiga aylanib bormoqda. Ayniqsa, ta'lim sohasida bu texnologiyalar katta o'zgarishlar olib kirmoqda. Endi til o'rganish uchun kitoblar orasida bosh egib o'tirishning o'rniga, bizga mos, interaktiv, hatto muloqot qilish imkonini beradigan platformalardan foydalanish mumkin. Biroq texnologiyalarning har bir yangiligi bilan birga u bilan bog'liq muammolar ham keladi. Ushbu maqolada aynan shu masalalar haqida gaplashamiz.

Sun'iy intellekt va uning ta'limda o'rni

Oddiy qilib aytganda, sun'iy intellekt bu – kompyuter yoki dastur inson aqliga o'xshab ishlay oladigan darajaga yetkazilgan texnologiya. U o'rganadi, fikr yuritadi, xulosa chiqaradi, tilni tushunadi va hattoki biz bilan muloqot ham

qiladi. Bu texnologiyalar, ayniqsa, katta hajmdagi ma'lumot bilan ishlaganda juda samarali bo'ladi.

Bugungi kunda sun'iy intellekt yordamida o'quvchilarning bilim darajasi aniqlanadi, shaxsiy ta'lim yo'li tuziladi, baholar avtomatik tarzda qo'yiladi. Bundan tashqari, til o'rganishda so'zlashuvni mashq qilish, grammatik xatolarni to'g'rilash va matnlarni tarjima qilish imkoniyatlari ham SI orqali taqdim etilmoqda.

Sun'iy intellekt texnologiyalari qanday yordam beradi?

Sun'iy intellekt texnologiyalari o'quvchining faoliyatini kuzatib boradi, uning kuchli va zaif tomonlarini aniqlaydi, so'ngra unga mos mashg'ulotlarni taklif etadi. Masalan, Duolingo, Babbel yoki Rosetta Stone kabi ilovalar orqali til o'rganish jarayoni ancha qulay va qiziqarli bo'lmoqda.

NLP (Natural Language Processing) deb ataluvchi texnologiya yordamida SI foydalanuvchining yozgan matni yoki aytgan gapini tahlil qiladi, xatolarini aniqlab, to'g'ri shaklini taklif qiladi. Masalan, Grammarly yoki ChatGPT bu borada juda foydali vositalar.

Bugungi kunda sun'iy intellekt asosida ishlaydigan virtual suhbatdoshlar (chatbotlar) chet tilida muloqot qilish ko'nikmasini mustahkamlashda katta yordam bermoqda. Masalan, Replika, Mondly yoki ChatGPT orqali siz ingliz yoki boshqa tilda bemalol suhbatlashishingiz mumkin.

Duch kelinadigan muammolar

SI hali-hamon har bir tildagi madaniy kontekstni to'liq tushunishga qiynaladi. Masalan, kinoya, idiomalar yoki hazillarni to'g'ri tarjima qilishda xatolarga yo'l qo'yiladi.

Ba'zan sun'iy intellekt ilovalari har bir odamning o'ziga xos o'rganish uslubini to'liq tushunolmaydi. Natijada ta'lim bir yoqlama bo'lib qoladi.

Agar o'quvchi butunlay sun'iy intellekt vositalariga tayanib qolsa, bu mustaqil fikrlash va real hayotda suhbatlashish ko'nikmalariga salbiy ta'sir qilishi mumkin.

Sun'iy intellekt ilovalari ko'pincha foydalanuvchidan ma'lumotlarni yig'adi. Agar bu ma'lumotlar yaxshi himoyalansa, shaxsiy xavfsizlik muammolari yuzaga chiqadi.

Sun'iy intellekt tizimlari til bilan birga uning madaniy xususiyatlarini ham tushunishi kerak. Buning uchun til o'rganish jarayonida madaniy kontekstlar asosida yaratilgan materiallardan foydalanish muhim.

Mashinalar foydalanuvchining o'rganish odatlarini yaxshiroq tushunishi uchun algoritmlarini takomillashtirish kerak. Bu orqali har kimga mos yondashuv ishlab chiqiladi.

Har qanday ilg'or texnologiya ham ustoz o'rni bosa olmaydi. Shu bois SI vositalarini inson bilan uyg'unlashtirib, samarali ta'lim muhitini yaratish kerak.

Foydalanuvchilarning shaxsiy ma'lumotlarini himoya qilish uchun qat'iy siyosatlar va xavfsizlik protokollari zarur

5. Hayotdan olingan misollar

- Duolingo: Til o'rganishni o'yinga aylantirgan mashhur ilova.
- ChatGPT: Har xil mavzularda suhbatlashish, tarjima qilish va matn yozishda yordam beradi.
- Grammarly: Ingliz tilidagi matnlardagi grammatik va imlo xatolarni aniqlab, ularni tuzatadi.
- Replika: Shaxsiy suhbatdosh bo'lib, chet tilida muloqot qilishda ko'maklashadi.

Xulosa

Sun'iy intellekt vositalari til o'rganish jarayonini osonlashtirib, uni yanada samaraliroq qilmoqda. Ammo texnologiya bilan birga keladigan xavflar va cheklovlarni ham unutmaslik kerak. Asosiy yechim – inson va texnologiyaning uyg'un ishlashi. Shu yo'l bilan har bir o'quvchi uchun qulay, xavfsiz va foydali ta'lim muhiti yaratiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Wang, Y. et al. (2021). Artificial Intelligence in Education: Applications and Challenges.
2. Duolingo Research Reports. (2022).
3. Kumar, R. (2020). The Role of NLP in Language Learning.
4. OECD Report on AI and Education. (2023).
5. Replika AI Blog. (2023).